

Valószínűségszámítás feladatsor 1. hét

1. Feladat. Bizonyítsuk be a következőket tetszőleges A és B eseményekre:

- $P(A \cup B) \leq P(A) + P(B)$
- Ha $P(A \Delta B) = 0$, akkor $P(A) = P(B)$
- $P(A \Delta C) \leq P(A \Delta B) + P(B \Delta C)$
- $|P(A \cap B) - P(A)P(B)| \leq \frac{1}{4}$ (Mikor van egyenlőség?)

2. Feladat. Bizonyítsuk be, hogy $\sum_{k=r}^n \binom{k}{r} = \binom{n+1}{r+1}$. (Segítség: tekintsük az $r + 1$ -elemű halmazokat, és számítsuk ki, hogy ezek közül hánynak lesz $k + 1$ a legnagyobb eleme?)

3. Feladat. Hányféleképpen juthatunk el egy sakktábla bal alsó sarkából a jobb felső sarkába, ha minden lépésben csak egyet léphetünk vagy jobbra, vagy felfelé? Mi a helyzet 3-dimenziós "sakktáblánál", azaz ha az origóból akarunk eljutni a $(8,8,8)$ pontba úgy, hogy minden lépésben pontosan az egyik koordinátát növeljük 1-gyel?

4. Feladat. Két dobókockával dobunk egyszerre. Mi a valószínűsége annak, hogy az összeg 6,7,8? A 9-et és a 10-et ugyanannyiféleképp tudjuk előállítani két 1 és 6 közti szám összegeként. Igaz-e, hogy megegyezik a valószínűségük? Mi a valószínűsége annak, hogy a két kapott szám relatív prím lesz? Mi a valószínűsége annak, hogy a két szám különbsége páros lesz?

5. Feladat. Mennyi a valószínűsége annak, hogy 52 lapos franciakártya-pakliból 5 lapot húzva a következő kombinációkat kapjuk?

- egy pár (két egyforma értékű lap, a többi különböző)
- full (3 egyforma és két másik egyforma)
- póker (4 egyforma)

Mennyi a valószínűsége, hogy pontosan 3 találatunk lesz az ötöslottón?

6. Feladat. Egy hallgató a 100 tételből 90-et tanult meg a vizsgára. Három tételt kell húznia, ha bármelyiket nem tudja, megbukik. Mi a valószínűsége, hogy átmegy a vizsgán? Mi a helyzet, ha csak egy tételből kell vizsgáznia, és azt két húzott tétel közül választhatja?

7. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettést?

8. Feladat. Mi a valószínűsége, hogy egy n fős osztályban két tanulónak egy napon van a születésnapja? Hány fős osztályban lesz legalább $\frac{1}{2}$ az esély? Hány ismerősömnek kell lennie, hogy $\frac{1}{2}$ eséllyel valamelyikükkel együtt legyen születésnapom?

9. Feladat. Egy sziget lakói egymástól függetlenül mindig $\frac{2}{3}$ valószínűséggel hazudnak. Ezért a bíróságokon minden tanú vallomását egy másik tanúnak is meg kell erősítenie. Mennyi lesz így a hamis tanúvallomások aránya?

10. Feladat. Harmickét lapos magyar kártyából tíz lapot kapunk. Mennyi a valószínűsége, hogy

- (a) egy színből hozzánk kerül az összes lap?
- (b) mind a négy színből lesz a kezünkben?

11. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

- (a) visszatevés nélkül húznak?
- (b) visszatevéssel húznak?

12. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

Valószínűségszámítás feladatsor 1. hét

1. Feladat. Bizonyítsuk be a következőket tetszőleges A és B eseményekre:

- $P(A \cup B) \leq P(A) + P(B)$
- Ha $P(A \Delta B) = 0$, akkor $P(A) = P(B)$
- $P(A \Delta C) \leq P(A \Delta B) + P(B \Delta C)$
- $|P(A \cap B) - P(A)P(B)| \leq \frac{1}{4}$ (Mikor van egyenlőség?)

2. Feladat. Bizonyítsuk be, hogy $\sum_{k=r}^n \binom{k}{r} = \binom{n+1}{r+1}$. (Segítség: tekintsük az $r + 1$ -elemű halmazokat, és számítsuk ki, hogy ezek közül hánynak lesz $k + 1$ a legnagyobb eleme?)

3. Feladat. Hányféleképpen juthatunk el egy sakktábla bal alsó sarkából a jobb felső sarkába, ha minden lépésben csak egyet léphetünk vagy jobbra, vagy felfelé? Mi a helyzet 3-dimenziós "sakktáblánál", azaz ha az origóból akarunk eljutni a $(8,8,8)$ pontba úgy, hogy minden lépésben pontosan az egyik koordinátát növeljük 1-gyel?

4. Feladat. Két dobókockával dobunk egyszerre. Mi a valószínűsége annak, hogy az összeg 6,7,8? A 9-et és a 10-et ugyanannyiféleképp tudjuk előállítani két 1 és 6 közti szám összegeként. Igaz-e, hogy megegyezik a valószínűségük? Mi a valószínűsége annak, hogy a két kapott szám relatív prím lesz? Mi a valószínűsége annak, hogy a két szám különbsége páros lesz?

5. Feladat. Mennyi a valószínűsége annak, hogy 52 lapos franciakártya-pakliból 5 lapot húzva a következő kombinációkat kapjuk?

- egy pár (két egyforma értékű lap, a többi különböző)
- full (3 egyforma és két másik egyforma)
- póker (4 egyforma)

Mennyi a valószínűsége, hogy pontosan 3 találatunk lesz az ötöslottón?

6. Feladat. Egy hallgató a 100 tételből 90-et tanult meg a vizsgára. Három tételt kell húznia, ha bármelyiket nem tudja, megbukik. Mi a valószínűsége, hogy átmegy a vizsgán? Mi a helyzet, ha csak egy tételből kell vizsgáznia, és azt két húzott tétel közül választhatja?

7. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettést?

8. Feladat. Mi a valószínűsége, hogy egy n fős osztályban két tanulónak egy napon van a születésnapja? Hány fős osztályban lesz legalább $\frac{1}{2}$ az esély? Hány ismerősömnek kell lennie, hogy $\frac{1}{2}$ eséllyel valamelyikükkel együtt legyen születésnapom?

9. Feladat. Egy sziget lakói egymástól függetlenül mindig $\frac{2}{3}$ valószínűséggel hazudnak. Ezért a bíróságokon minden tanú vallomását egy másik tanúnak is meg kell erősítenie. Mennyi lesz így a hamis tanúvallomások aránya?

10. Feladat. Harmickét lapos magyar kártyából tíz lapot kapunk. Mennyi a valószínűsége, hogy

- egy színből hozzánk kerül az összes lap?
- mind a négy színből lesz a kezünkben?

11. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

- visszatevés nélkül húznak?
- visszatevéssel húznak?

12. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

Valószínűségszámítás feladatsor 2. hét

1. Feladat. Egy harctéri bevetésre 6 ejtőernyős, 4 tengerész és 5 lövész jelentkezett. A bevetést egy 3 ejtőernyősből, 3 tengerészből és 2 lövészből álló egység fogja végrehajtani. Hányféleképpen lehet kiválasztani a jelentkezőkből a bevetésre kerülő egységet?

2. Feladat. Háromféle számlánk van: víz, gáz és villany. Ahhoz, hogy a bank befogadja a hitelkérelmünket, de ne tudja meg, hogy sok pénzünk van, az utolsó 5 havi számlánk közül pontosan 3 gázt, legalább 2 villanyt és legfeljebb 3 vizet kell befizetnünk. Hányféleképpen tehetjük meg ezt?

3. Feladat.

4. Feladat. Két dobókockával dobunk egyszerre. Mi a valószínűsége annak, hogy az összeg 6,7,8? A 9-et és a 10-et ugyanannyiféleképp tudjuk előállítani két 1 és 6 közti szám összegeként. Igaz-e, hogy megegyezik a valószínűségük? Mi a valószínűsége annak, hogy a két kapott szám relatív prím lesz? Mi a valószínűsége annak, hogy a két szám különbsége páros lesz?

5. Feladat. Mennyi a valószínűsége annak, hogy 52 lapos franciakártya-pakliból 5 lapot húzva a következő kombinációkat kapjuk?

- egy pár (két egyforma értékű lap, a többi különböző)
- full (3 egyforma és két másik egyforma)
- póker (4 egyforma)

Mennyi a valószínűsége, hogy pontosan 3 találatunk lesz az ötöslottón?

6. Feladat. Egy hallgató a 100 tételből 90-et tanult meg a vizsgára. Három tételt kell húznia, ha bármelyiket nem tudja, megbukik. Mi a valószínűsége, hogy átmegy a vizsgán? Mi a helyzet, ha csak egy tételből kell vizsgáznia, és azt két húzott tétel közül választhatja?

7. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettést?

8. Feladat. Mi a valószínűsége, hogy egy n fős osztályban két tanulónak egy napon van a születésnapja? Hány fős osztályban lesz legalább $\frac{1}{2}$ az esély? Hány ismerősömnek kell lennie, hogy $\frac{1}{2}$ eséllyel valamelyikükkel együtt legyen születésnapom?

9. Feladat. Harmickét lapos magyar kártyából tíz lapot kapunk. Mennyi a valószínűsége, hogy

- (a) egy színből hozzánk kerül az összes lap?
- (b) mind a négy színből lesz a kezünkben?

10. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

- (a) visszatevés nélkül húznak?
- (b) visszatevéssel húznak?

11. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

12. Feladat. Ha egy dartstáblán három kör átmérőjének aránya 1:2:3, mennyi az esélye, hogy a legbelsőbe találunk bele, ha a dobás véletlenszerűen éri el a táblát?

13. Feladat. Véletlenszerűen választunk két számot a $[0; 1]$ intervallumról. Mi a valószínűsége, hogy az első nem lesz nagyobb, mint a második? Mi a valószínűsége, hogy a különbségük legfeljebb $\frac{1}{2}$?

14. Feladat. Egy 2 m hosszú sörpad két lábának magassága véletlenszerűen alakul 30 és 40 cm között, egymástól függetlenül. Mekkora a valószínűsége, hogy a pad 5 foknál kisebb szögben fog lejtetni?

15. Feladat. Két szakasz hosszát a $(0, 1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?

16. Feladat (Buffon-féle tűprobléma). A síkot d sáv szélességgel becsíkozunk és rádobunk egy r hosszú varrótűt. Mekkora az esélye, hogy a tű metszi két sáv határát?

Valószínűségszámítás feladatsor 2. hét

1. Feladat. Egy harctéri bevetésre 6 ejtőernyős, 4 tengerész és 5 lövész jelentkezett. A bevetést egy 3 ejtőernyősből, 3 tengerészből és 2 lövészből álló egység fogja végrehajtani. Hányféleképpen lehet kiválasztani a jelentkezőkből a bevetésre kerülő egységet?

2. Feladat. Háromféle számlánk van: víz, gáz és villany. Ahhoz, hogy a bank befogadja a hitelkérelmünket, de ne tudja meg, hogy sok pénzünk van, az utolsó 5 havi számlánk közül pontosan 3 gázt, legalább 2 villanyt és legfeljebb 3 vizet kell befizetnünk. Hányféleképpen tehetjük meg ezt?

3. Feladat.

4. Feladat. Két dobókockával dobunk egyszerre. Mi a valószínűsége annak, hogy az összeg 6,7,8? A 9-et és a 10-et ugyanannyiféleképp tudjuk előállítani két 1 és 6 közti szám összegeként. Igaz-e, hogy megegyezik a valószínűségük? Mi a valószínűsége annak, hogy a két kapott szám relatív prím lesz? Mi a valószínűsége annak, hogy a két szám különbsége páros lesz?

5. Feladat. Mennyi a valószínűsége annak, hogy 52 lapos franciakártya-pakliból 5 lapot húzva a következő kombinációkat kapjuk?

- egy pár (két egyforma értékű lap, a többi különböző)
- full (3 egyforma és két másik egyforma)
- póker (4 egyforma)

Mennyi a valószínűsége, hogy pontosan 3 találatunk lesz az ötöslottón?

6. Feladat. Egy hallgató a 100 tételből 90-et tanult meg a vizsgára. Három tételt kell húznia, ha bármelyiket nem tudja, megbukik. Mi a valószínűsége, hogy átmegy a vizsgán? Mi a helyzet, ha csak egy tételből kell vizsgáznia, és azt két húzott tétel közül választhatja?

7. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettest?

8. Feladat. Mi a valószínűsége, hogy egy n fős osztályban két tanulónak egy napon van a születésnapja? Hány fős osztályban lesz legalább $\frac{1}{2}$ az esély? Hány ismerősömnek kell lennie, hogy $\frac{1}{2}$ eséllyel valamelyikükkel együtt legyen születésnapom?

9. Feladat. Harmickét lapos magyar kártyából tíz lapot kapunk. Mennyi a valószínűsége, hogy

- (a) egy színből hozzánk kerül az összes lap?
- (b) mind a négy színből lesz a kezünkben?

10. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

- (a) visszatevés nélkül húznak?
- (b) visszatevéssel húznak?

11. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

12. Feladat. Ha egy dartstáblán három kör átmérőjének aránya 1:2:3, mennyi az esélye, hogy a legbelsőbe találunk bele, ha a dobás véletlenszerűen éri el a táblát?

13. Feladat. Véletlenszerűen választunk két számot a $[0; 1]$ intervallumról. Mi a valószínűsége, hogy az első nem lesz nagyobb, mint a második? Mi a valószínűsége, hogy a különbségük legfeljebb $\frac{1}{2}$?

14. Feladat. Egy 2 m hosszú sörpad két lábának magassága véletlenszerűen alakul 30 és 40 cm között, egymástól függetlenül. Mekkora a valószínűsége, hogy a pad 5 foknál kisebb szögben fog lejtetni?

15. Feladat. Két szakasz hosszát a $(0, 1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?

16. Feladat (Buffon-féle tűprobléma). A síkot d sáv szélességgel becsíkozunk és rádobunk egy r hosszú varrótűt. Mekkora az esélye, hogy a tű metszi két sáv határát?

Valószínűségszámítás feladatsor 3. hét

1. Feladat. Öt házaspárt leültetünk egy asztal köré véletlenszerűen. Mi a valószínűsége, hogy legalább egy pár egymás mellé kerül? És hogy legalább k , ahol k legfeljebb 5? Mi a valószínűsége, hogy senki nem kerül a párja mellé?

2. Feladat. Tíz pár cipő közül taláalomra kivesszünk 4 darabot. Mi a valószínűsége, hogy a kivett cipőkből összeállítható egy pár? Oldjuk meg úgy, ha a párok különböznek, és úgy is, ha nem (jobb- és bal láb természetesen számít!)

3. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettest?

4. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

(a) visszatevés nélkül húznak?

(b) visszatevéssel húznak?

5. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

6. Feladat. Ha egy dartstáblán három kör átmérőjének aránya 1:2:3, mennyi az esélye, hogy a legbelsőbe találunk bele, ha a dobás véletlenszerűen éri el a táblát?

7. Feladat. Véletlenszerűen választunk két számot a $[0; 1]$ intervallumról. Mi a valószínűsége, hogy az első nem lesz nagyobb, mint a második? Mi a valószínűsége, hogy a különbségük legfeljebb $\frac{1}{2}$?

8. Feladat. Két szakasz hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?

9. Feladat. Egy 2 m hosszú sörpad két lábának magassága véletlenszerűen alakul 30 és 40 cm között, egymástól függetlenül. Mekkora a valószínűsége, hogy a pad 5 foknál kisebb szögben fog lejtetni?

10. Feladat (Buffon-féle tűprobléma). A síkot d sávszélességgel becsíkozzuk és rádobunk egy r hosszú varrótűt. Mekkora az esélye, hogy a tű metszi két sáv határát?

11. Feladat. Egy ejtőernyős egy 2 km oldalhosszúságú négyzetben ér földet. A négyzet sarkaiban fák vannak, amelyektől az ejtőernyősnek legalább $\frac{1}{11}$ km távolságot kell tartania, hogy ne akadjon fenn az ágakon. Mekkora a valószínűsége, hogy gond nélkül földet ér?

12. Feladat. Egy falusi búcsúban a következő játékot játsszuk: egy asztal lapja négyzetrácsosra van felosztva, erre rádobunk egy pénzérmét. Ha az érme valamelyik négyzet belsejébe esik úgy, hogy nem érinti az oldalakat, akkor nyerünk. Mekkora ennek az esélye?

13. Feladat. Egy 8 perces üzleti beszélgetésről az egyik partner hangfelvételt készített, amely egy 60 perces kazetta 21. percénél kezdődik. Később véletlenül beletörölt a kazettába, nem tudja, hol, de 15 perc hosszúságban. Mennyi a valószínűsége, hogy az egész beszélgetést letörölte? Mennyi a valószínűsége, hogy beletörölt? Mi a helyzet, ha a beszélgetésről csak annyit tudunk, hogy valamikor a 21. perc után kezdődött?

Valószínűségszámítás feladatsor 3. hét

1. Feladat. Öt házaspárt leültetünk egy asztal köré véletlenszerűen. Mi a valószínűsége, hogy legalább egy pár egymás mellé kerül? És hogy legalább k , ahol k legfeljebb 5? Mi a valószínűsége, hogy senki nem kerül a párja mellé?

2. Feladat. Tíz pár cipő közül taláalomra kivesszünk 4 darabot. Mi a valószínűsége, hogy a kivett cipőkből összeállítható egy pár? Oldjuk meg úgy, ha a párok különböznek, és úgy is, ha nem (jobb- és bal láb természetesen számít!)

3. Feladat. Egy francia kártyapakliból egymás után húzunk lapokat. Mi a valószínűsége, hogy az első öt lap között lesz ász? Mi a valószínűsége, hogy előbb húzunk ászt, mint kettest?

4. Feladat. Egy kurzuson 40 hallgató van, mindegyikük megtanult a 40 tételből 39-et (mindenkinél más maradt ki). Mi a valószínűsége, hogy egyikük sem bukik meg, ha

(a) visszatevés nélkül húznak?

(b) visszatevéssel húznak?

5. Feladat. Egy kém n ország titkosszolgálatának dolgozik egyszerre. Egy napon összekeveri a borítékokat és véletlenszerűen teszi beléjük a jelentéseket. Mennyi a valószínűsége annak, hogy minden jelentés jó borítékba kerül? Hogy csak egyet ront el? Hogy mindet elrontja? Hogy pontosan k -t ront el?

6. Feladat. Ha egy dartstáblán három kör átmérőjének aránya 1:2:3, mennyi az esélye, hogy a legbelsőbe találunk bele, ha a dobás véletlenszerűen éri el a táblát?

7. Feladat. Véletlenszerűen választunk két számot a $[0; 1]$ intervallumról. Mi a valószínűsége, hogy az első nem lesz nagyobb, mint a második? Mi a valószínűsége, hogy a különbségük legfeljebb $\frac{1}{2}$?

8. Feladat. Két szakasz hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?

9. Feladat. Egy 2 m hosszú sörpad két lábának magassága véletlenszerűen alakul 30 és 40 cm között, egymástól függetlenül. Mekkora a valószínűsége, hogy a pad 5 foknál kisebb szögben fog lejtetni?

10. Feladat (Buffon-féle tűprobléma). A síkot d sáv szélességgel becsíkozzuk és rádobunk egy r hosszú varrótűt. Mekkora az esélye, hogy a tű metszi két sáv határát?

11. Feladat. Egy ejtőernyős egy 2 km oldalhosszúságú négyzetben ér földet. A négyzet sarkaiban fák vannak, amelyektől az ejtőernyősnek legalább $\frac{1}{11}$ km távolságot kell tartania, hogy ne akadjon fenn az ágakon. Mekkora a valószínűsége, hogy gond nélkül földet ér?

12. Feladat. Egy falusi búcsúban a következő játékot játsszuk: egy asztal lapja négyzetrácsosra van felosztva, erre rádobunk egy pénzérmét. Ha az érme valamelyik négyzet belsejébe esik úgy, hogy nem érinti az oldalakat, akkor nyerünk. Mekkora ennek az esélye?

13. Feladat. Egy 8 perces üzleti beszélgetésről az egyik partner hangfelvételt készített, amely egy 60 perces kazetta 21. percénél kezdődik. Később véletlenül beletörölt a kazettába, nem tudja, hol, de 15 perc hosszúságban. Mennyi a valószínűsége, hogy az egész beszélgetést letörölte? Mennyi a valószínűsége, hogy beletörölt? Mi a helyzet, ha a beszélgetésről csak annyit tudunk, hogy valamikor a 21. perc után kezdődött?

Valószínűségszámítás feladatsor 4. hét

- 1. Feladat.** Egy dobókockával dobunk. Mi az a legszűkebb σ -algebra, amely leírja, hogy párosat, vagy páratlant dobtunk-e? És amelyik egyszerre írja le, hogy párosat dobtunk-e, és prímszámot dobtunk-e?
- 2. Feladat.** 14 nőt és 8 férfit véletlenszerűen leültetünk egy kör alakú asztal mellé. Mennyi a valószínűsége, hogy nem kerül egymás mellé 2 férfi? Írjuk fel a valószínűségi mezőt!
- 3. Feladat.** Két szakasz hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?
- 4. Feladat.** Egy 8 perces üzleti beszélgetésről az egyik partner hangfelvételt készített, amely egy 60 perces kazetta 21. percénél kezdődik. Később véletlenül beletörölt a kazettába, nem tudja, hol, de 15 perc hosszúságban. Mennyi a valószínűsége, hogy az egész beszélgetést letörölte? Mennyi a valószínűsége, hogy beletörölt? Mi a helyzet, ha a beszélgetésről csak annyit tudunk, hogy valamikor a 21. perc után kezdődött?
- 5. Feladat.** Két számot választunk véletlenszerűen a $[0,1]$ intervallumról az egyenletességi hipotézis szerint. Adjuk meg annak a valószínűségét, hogy a két számmal, mint befogóval alkotott derékszögű háromszög kisebbik hegyesszöge legalább 30 fokos lesz!
- 6. Feladat.** A vasút hóskorában a Chicago–Los Angeles viszonylatot két vasúttársaság szolgálta ki. A chicagói állomáson felszálló 1000 utas egyenlő valószínűséggel választotta mindkét vonatot. Hány férőhelyes szerelvényt kellett összeállítaniuk a társaságoknak, hogy 99%-os valószínűséggel minden utasukat el tudják szállítani?
- 7. Feladat.** Egy étteremben naponta 400-an esznek, átlagosan egyötödük rendel almáspitét. Adjunk meg egy olyan tartományt, amely 95%-os valószínűséggel tartalmazza az adott napon rendelt almáspiték számát! Hány vendégnek kéne ahhoz lennie, hogy a rendelések aránya 95%-os valószínűséggel 19 és 21 százalék közé essen? (Tipp: Használjuk a Csebisev-egyenlőtlenséget!)
- 8. Feladat.** A kukutyini egyetemen zabhegyezésből a 10000 hallgató mindegyike egyforma, $p = 0,1$ valószínűséggel bukik meg. Vizsgázni legfeljebb kétszer lehet, aki átmegy elsőre, az nem javíthat. A tanszék 1020 pótvizsgahelyet hirdetett meg. Mennyi a valószínűsége, hogy minden bukott hallgatónak jut pótvizsgahely? Adjunk meg egy 1000-re szimmetrikus intervallumot, amelybe 90%-os valószínűséggel esik a pótvizsgázók száma!
- 9. Feladat.** Egy számítástechnikai boltban a legújabb játékgép első eladási napjára készülnek. 15000 vásárlót várnak, akiknek mindegyike egymástól függetlenül 12%-os valószínűséggel vásárolja meg az újdonságot. Mennyi a valószínűsége, hogy a 2000 darabos szállítmány már az első nap elfogy?
A boltvezetőnek le kell adnia a következő heti rendelést. Előreláthatóan gyorsan fog csökkenni a kereslet, így nem szeretne túl sok felesleges darabot rendelni. A héten 50000 vásárlót várnak, akik ismét egymástól függetlenül 10%-os valószínűséggel vesznek játékgépet. Hány darabot rendeljen a boltvezető, hogy 95%-os valószínűséggel minden vevőt ki tudjanak szolgálni?
- 10. Feladat.** Bernoulliában minden választópolgár a többiektől függetlenül 40 %-os eséllyel szavazott a hivatalban lévő elnökre az elnökválasztáson. Mennyi a valószínűsége, hogy a 43350 választópolgárból 17442 és 17697 közé esett az elnök szavazóinak száma?
- 11. Feladat.** A valószínűségszámítás előadáson a 100 hallgató mindegyike egymástól függetlenül egyforma 30%-os valószínűséggel jelenik meg. Mennyi a valószínűsége, hogy egy adott előadáson 25 és 40 között lesz a hallgatók létszáma?
- 12. Feladat.** Egy téglalap két oldalának hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a téglalap területe legfeljebb $\frac{1}{2}$ lesz?

Valószínűségszámítás feladatsor 4. hét

- 1. Feladat.** Egy dobókockával dobunk. Mi az a legszűkebb σ -algebra, amely leírja, hogy párosat, vagy páratlant dobtunk-e? És amelyik egyszerre írja le, hogy párosat dobtunk-e, és prímszámot dobtunk-e?
- 2. Feladat.** 14 nőt és 8 férfit véletlenszerűen leültetünk egy kör alakú asztal mellé. Mennyi a valószínűsége, hogy nem kerül egymás mellé 2 férfi? Írjuk fel a valószínűségi mezőt!
- 3. Feladat.** Két szakasz hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a két szakaszból és egy harmadik, 1 hosszúságú szakaszból hegyesszögű háromszöget lehet szerkeszteni?
- 4. Feladat.** Egy 8 perces üzleti beszélgetésről az egyik partner hangfelvételt készített, amely egy 60 perces kazetta 21. percénél kezdődik. Később véletlenül beletörölt a kazettába, nem tudja, hol, de 15 perc hosszúságban. Mennyi a valószínűsége, hogy az egész beszélgetést letörölte? Mennyi a valószínűsége, hogy beletörölt? Mi a helyzet, ha a beszélgetésről csak annyit tudunk, hogy valamikor a 21. perc után kezdődött?
- 5. Feladat.** Két számot választunk véletlenszerűen a $[0,1]$ intervallumról az egyenletességi hipotézis szerint. Adjuk meg annak a valószínűségét, hogy a két számmal, mint befogóval alkotott derékszögű háromszög kisebbik hegyesszöge legalább 30 fokos lesz!
- 6. Feladat.** A vasút hóskorában a Chicago–Los Angeles viszonylatot két vasúttársaság szolgálta ki. A chicagói állomáson felszálló 1000 utas egyenlő valószínűséggel választotta mindkét vonatot. Hány férőhelyes szerelvényt kellett összeállítaniuk a társaságoknak, hogy 99%-os valószínűséggel minden utasukat el tudják szállítani?
- 7. Feladat.** Egy étteremben naponta 400-an esznek, átlagosan egyötödük rendel almáspitét. Adjunk meg egy olyan tartományt, amely 95%-os valószínűséggel tartalmazza az adott napon rendelt almáspiték számát! Hány vendégnek kéne ahhoz lennie, hogy a rendelések aránya 95%-os valószínűséggel 19 és 21 százalék közé essen? (Tipp: Használjuk a Csebisev-egyenlőtlenséget!)
- 8. Feladat.** A kukutyini egyetemen zabhegyezésből a 10000 hallgató mindegyike egyforma, $p = 0,1$ valószínűséggel bukik meg. Vizsgázni legfeljebb kétszer lehet, aki átmegy elsőre, az nem javíthat. A tanszék 1020 pótvizsgahelyet hirdetett meg. Mennyi a valószínűsége, hogy minden bukott hallgatónak jut pótvizsgahely? Adjunk meg egy 1000-re szimmetrikus intervallumot, amelybe 90%-os valószínűséggel esik a pótvizsgázók száma!
- 9. Feladat.** Egy számítástechnikai boltban a legújabb játékgép első eladási napjára készülnek. 15000 vásárlót várnak, akiknek mindegyike egymástól függetlenül 12%-os valószínűséggel vásárolja meg az újdonságot. Mennyi a valószínűsége, hogy a 2000 darabos szállítmány már az első nap elfogy?
A boltvezetőnek le kell adnia a következő heti rendelést. Előreláthatóan gyorsan fog csökkenni a kereslet, így nem szeretne túl sok felesleges darabot rendelni. A héten 50000 vásárlót várnak, akik ismét egymástól függetlenül 10%-os valószínűséggel vesznek játékgépet. Hány darabot rendeljen a boltvezető, hogy 95%-os valószínűséggel minden vevőt ki tudjanak szolgálni?
- 10. Feladat.** Bernoulliában minden választópolgár a többiektől függetlenül 40 %-os eséllyel szavazott a hivatalban lévő elnökre az elnökválasztáson. Mennyi a valószínűsége, hogy a 43350 választópolgárból 17442 és 17697 közé esett az elnök szavazóinak száma?
- 11. Feladat.** A valószínűségszámítás előadáson a 100 hallgató mindegyike egymástól függetlenül egyforma 30%-os valószínűséggel jelenik meg. Mennyi a valószínűsége, hogy egy adott előadáson 25 és 40 között lesz a hallgatók létszáma?
- 12. Feladat.** Egy téglalap két oldalának hosszát a $(0,1)$ intervallumról választjuk az egyenletességi hipotézis szerint. Mi a valószínűsége, hogy a téglalap területe legfeljebb $\frac{1}{2}$ lesz?

Valószínűségszámítás feladatsor 5. hét

1. Feladat. A kukutyini egyetemen zabhegyezésből a 10000 hallgató mindegyike egyforma, $p = 0,1$ valószínűséggel bukik meg. Vizsgázni legfeljebb kétszer lehet, aki átmegy elsőre, az nem javíthat. A tanszék 1020 pótvizsgahelyet hirdetett meg. Mennyi a valószínűsége, hogy minden bukott hallgatónak jut pótvizsgahely? Adjunk meg egy 1000-re szimmetrikus intervallumot, amelybe 90%-os valószínűséggel esik a pótvizsgázók száma!

2. Feladat. Egy számítástechnikai boltban a legújabb játék gép első eladási napjára készülnek. 15000 vásárlót várnak, akiknek mindegyike egymástól függetlenül 12%-os valószínűséggel vásárolja meg az újdonságot. Mennyi a valószínűsége, hogy a 2000 darabos szállítmány már az első nap elfogy?

A boltvezetőnek le kell adnia a következő heti rendelést. Előreláthatóan gyorsan fog csökkenni a kereslet, így nem szeretne túl sok felesleges darabot rendelni. A héten 50000 vásárlót várnak, akik ismét egymástól függetlenül 10%-os valószínűséggel vesznek játék gépet. Hány darabot rendeljen a boltvezető, hogy 95%-os valószínűséggel minden vevőt ki tudjanak szolgálni?

3. Feladat. Van egy pénzérménk, amelyről nem tudjuk hogy szabályos-e. Hogyan tudnánk szabályos pénzérmét szimulálni ezzel az érmével?

4. Feladat. Elhelyezünk n golyót N dobozba úgy, hogy minden elhelyezés egyformán valószínű. Feltéve, hogy az első dobozban van golyó, mekkora a valószínűsége, hogy k golyó van benne?

5. Feladat. 52 lapos franciákártyából kapunk 13 lapot. Legyen A az az esemény, hogy pontosan két ászt kapunk. Adjuk meg a $P(A|B_i)$ feltételes valószínűségeket, ahol B_1 : van legalább egy ászunk; B_2 : nálunk van a kőr ász; B_3 : elsőnek ászt kaptunk; B_4 : elsőnek a kőr ászt kaptuk.

6. Feladat. Egy autógyártó cég motorjait 1:3:6 arányban készítik Tajvanon, Thaiföldön és Kínában; a selejtek aránya rendre 2, 3 és 4 százalék. Mi a valószínűsége, hogy egy 1000 autós szállítmányból pontosan 100 hibás autó van?

7. Feladat. András és Béla a következő játékot játsszák: mindketten dobnak egy dobókockával, az nyer, aki nagyobbat dob, ha egyformák a számok, akkor Béla nyer. András kockája cinkelt: $\frac{1}{3}$ valószínűséggel ad 6-ost, a többi valószínűség egyforma. Mekkora a valószínűsége, hogy András nyeri a játékot?

8. Feladat (Galton-paradoxon). Három pénzérmét dobunk fel. Legalább kettő egyforma, a harmadik pedig $\frac{1}{2}$ valószínűséggel ugyanolyan, mint ezek, vagyis $\frac{1}{2}$ az esélye, hogy mindhárom egyforma lesz.

9. Feladat. Egy televíziós játék utolsó fordulójában három ajtó közül kell választanunk: az egyik mögött egy autó van, a másik kettő mögött semmi. Mután választottunk, a játékvezető kinyitja az egyik üres szobát és felajánlja, hogy megváltoztathatjuk a választásunkat. Érdemes-e váltani?

10. Feladat. Egy közvélemény-kutatásban azt szeretnénk megállapítani, hogy a férfiak hány százaléka énekel a fürdőszobában. Mivel lehet, hogy ezt még egy névtelen felmérésben sem vallaná be mindenki, a következő eljárást alkalmazzuk. Megkérjük a résztvevőket, hogy dobjanak egy kockával. Ha a dobott szám 6-os, válaszoljanak igent, ha 1-es, nemet. Ha ezek közé esik, válaszoljanak őszintén. Így mindenki mondhatja, hogy csak a kocka miatt válaszolt úgy, ahogy. A kutatás végén az igen válaszok aránya $\frac{2}{3}$. A férfiak hány százaléka énekel a fürdőszobában?

11. Feladat. Egy teszten a vizsgázó p valószínűséggel tudja a helyes választ az első kérdésre. Ha nem tudja, egyenlő esélyekkel választ egyet a három lehetséges válasz közül. Ha a válasz helyes, mennyi a valószínűsége, hogy a vizsgázó jól tudta a választ?

12. Feladat. Három vadászpilóta, A , B és C tűzharcba kerül, betűrendben lőnek, akit eltalálnak, az kiesik. A és C rendre α és γ valószínűséggel találnak, B mindig talál, aki utoljára marad, az győz. Tudjuk, hogy

$$\gamma > \alpha > 1 - \frac{\gamma}{1 - \gamma},$$

és a résztvevők ismerik egymás találati pontosságát. Mutassuk meg, hogy A -nak megéri elsőre mellélőnie. (Segítség: Mi a pilóták helyében vajon melyik ellenfélre céloznánk?)

13. Feladat. Egy urnában p db piros és k db kék golyó van. Véletlenszerűen húzunk, majd a húzott golyót visszatesszük d db ugyanolyan színű másikkal együtt, ezt ismételjük vég nélkül. Mi a valószínűsége, hogy a második golyó kék? Mi a valószínűsége, hogy az első golyó kék, ha a második kék volt? Mutassuk meg, hogy $P(K_n) = P(K_1)$ minden n -re és $P(K_n|K_m) = P(K_m|K_n)$ bármely m, n -re.

Valószínűségszámítás feladatsor 5. hét

1. Feladat. A kukutyini egyetemen zabhegyezésből a 10000 hallgató mindegyike egyforma, $p = 0,1$ valószínűséggel bukik meg. Vizsgázni legfeljebb kétszer lehet, aki átmegy elsőre, az nem javíthat. A tanszék 1020 pótvizsgahelyet hirdetett meg. Mennyi a valószínűsége, hogy minden bukott hallgatónak jut pótvizsgahely? Adjunk meg egy 1000-re szimmetrikus intervallumot, amelybe 90%-os valószínűséggel esik a pótvizsgázók száma!

2. Feladat. Egy számítástechnikai boltban a legújabb játék gép első eladási napjára készülnek. 15000 vásárlót várnak, akiknek mindegyike egymástól függetlenül 12%-os valószínűséggel vásárolja meg az újdonságot. Mennyi a valószínűsége, hogy a 2000 darabos szállítmány már az első nap elfogy?

A boltvezetőnek le kell adnia a következő heti rendelést. Előreláthatóan gyorsan fog csökkenni a kereslet, így nem szeretne túl sok felesleges darabot rendelni. A héten 50000 vásárlót várnak, akik ismét egymástól függetlenül 10%-os valószínűséggel vesznek játék gépet. Hány darabot rendeljen a boltvezető, hogy 95%-os valószínűséggel minden vevőt ki tudjanak szolgálni?

3. Feladat. Van egy pénzerménk, amelyről nem tudjuk hogy szabályos-e. Hogyan tudnánk szabályos pénzermét szimulálni ezzel az érmével?

4. Feladat. Elhelyezünk n golyót N dobozba úgy, hogy minden elhelyezés egyformán valószínű. Feltéve, hogy az első dobozban van golyó, mekkora a valószínűsége, hogy k golyó van benne?

5. Feladat. 52 lapos franciákártyából kapunk 13 lapot. Legyen A az az esemény, hogy pontosan két ászt kapunk. Adjuk meg a $P(A|B_i)$ feltételes valószínűségeket, ahol B_1 : van legalább egy ászunk; B_2 : nálunk van a kőr ász; B_3 : elsőnek ászt kaptunk; B_4 : elsőnek a kőr ászt kaptuk.

6. Feladat. Egy autógyártó cég motorjait 1:3:6 arányban készítik Tajvanon, Thaiföldön és Kínában; a selejtelek aránya rendre 2, 3 és 4 százalék. Mi a valószínűsége, hogy egy 1000 autós szállítmányból pontosan 100 hibás autó van?

7. Feladat. András és Béla a következő játékot játsszák: mindketten dobznak egy dobókockával, az nyer, aki nagyobbat dob, ha egyformák a számok, akkor Béla nyer. András kockája cinkelt: $\frac{1}{3}$ valószínűséggel ad 6-ost, a többi valószínűség egyforma. Mekkora a valószínűsége, hogy András nyeri a játékot?

8. Feladat (Galton-paradoxon). Három pénzermét dobunk fel. Legalább kettő egyforma, a harmadik pedig $\frac{1}{2}$ valószínűséggel ugyanolyan, mint ezek, vagyis $\frac{1}{2}$ az esélye, hogy mindhárom egyforma lesz.

9. Feladat. Egy televíziós játék utolsó fordulójában három ajtó közül kell választanunk: az egyik mögött egy autó van, a másik kettő mögött semmi. Mután választottunk, a játékvezető kinyitja az egyik üres szobát és felajánlja, hogy megváltoztathatjuk a választásunkat. Érdemes-e váltani?

10. Feladat. Egy közvélemény-kutatásban azt szeretnénk megállapítani, hogy a férfiak hány százaléka énekel a fürdőszobában. Mivel lehet, hogy ezt még egy névtelen felmérésben sem vallaná be mindenki, a következő eljárást alkalmazzuk. Megkérjük a résztvevőket, hogy dobjanak egy kockával. Ha a dobott szám 6-os, válaszoljanak igent, ha 1-es, nemet. Ha ezek közé esik, válaszoljanak őszintén. Így mindenki mondhatja, hogy csak a kocka miatt válaszolt úgy, ahogy. A kutatás végén az igen válaszok aránya $\frac{2}{3}$. A férfiak hány százaléka énekel a fürdőszobában?

11. Feladat. Egy teszten a vizsgázó p valószínűséggel tudja a helyes választ az első kérdésre. Ha nem tudja, egyenlő esélyekkel választ egyet a három lehetséges válasz közül. Ha a válasz helyes, mennyi a valószínűsége, hogy a vizsgázó jól tudta a választ?

12. Feladat. Három vadászpilóta, A , B és C tűzharcba kerül, betűrendben lőnek, akit eltalálnak, az kiesik. A és C rendre α és γ valószínűséggel találnak, B mindig talál, aki utoljára marad, az győz. Tudjuk, hogy

$$\gamma > \alpha > 1 - \frac{\gamma}{1 - \gamma},$$

és a résztvevők ismerik egymás találati pontosságát. Mutassuk meg, hogy A -nak megéri elsőre mellélőnie. (Segítség: Mi a pilóták helyében vajon melyik ellenfélre céloznánk?)

13. Feladat. Egy urnában p db piros és k db kék golyó van. Véletlenszerűen húzunk, majd a húzott golyót visszatesszük d db ugyanolyan színű másikkal együtt, ezt ismétljük vég nélkül. Mi a valószínűsége, hogy a második golyó kék? Mi a valószínűsége, hogy az első golyó kék, ha a második kék volt? Mutassuk meg, hogy $P(K_n) = P(K_1)$ minden n -re és $P(K_n|K_m) = P(K_m|K_n)$ bármely m, n -re.

Valószínűségszámítás feladatsor 6. hét

1. Feladat. Három vadászpilóta, A , B és C tűzharcba kerül, betűrendben lőnek, akit eltalálnak, az kiesik. A és C rendre α és γ valószínűséggel találják, B mindig talál, aki utoljára marad, az győz. Tudjuk, hogy

$$\gamma > \alpha > 1 - \frac{\gamma}{1 - \gamma},$$

és a résztvevők ismerik egymás találati pontosságát. Mutassuk meg, hogy A -nak megéri elsőre mellélőnie. (Segítség: Mi a pilóták helyében vajon melyik ellenfélre céloznánk?)

2. Feladat. Egy urnában p db piros és k db kék golyó van. Véletlenszerűen húzunk, majd a húzott golyót visszatesszük d db ugyanolyan színű másikkal együtt, ezt ismétljük vég nélkül. Mi a valószínűsége, hogy a második golyó kék? Mi a valószínűsége, hogy az első golyó kék, ha a második kék volt? Mutassuk meg, hogy $P(K_n) = P(K_1)$ minden n -re és $P(K_n|K_m) = P(K_m|K_n)$ bármely m, n -re.

3. Feladat. Egy fiú és egy lány megbeszéli, hogy egy forgalmas útkereszteződésnél találkoznak, de azt nem, hogy melyik sarkon. $0,25$ valószínűséggel érkeznek mindegyik sarokra, ha a másik nincs ott, $2,5$ percet várnak, majd $0,5-0,5$ valószínűséggel átmennek egy szomszédos sarokra fél perc alatt, egymástól függetlenül. Mennyi a valószínűsége, hogy az első $3n$ percen belül találkoznak (akár a zebrán is)?

4. Feladat. A , B és C a börtönből egyszerre folyamodnak feltételes szabadlábra helyezésért. Később megtudják, hogy kettejüket engedték ki, de nem tudják, hogy kiket. A megpróbál valami információt szerezni a döntésről – de a börtönőr úgysem mondaná meg, hogy őt kiengedték-e. Ezért úgy dönt, hogy azt kérdezi meg, ki a másik rab, akit vele együtt szabadlábra helyeznek (ha mindkettőt, akkor csak az egyiket kell megmondania az őrnök). Ezután viszont így okoskodik: "Ha nem kérdezek semmit, akkor $\frac{2}{3}$ esélyem van. De ha megkérdezem az őrt, akkor ez $\frac{1}{2}$ -re csökken, hiszen ha pl. B -t engedik ki, akkor vagy C megy vele, vagy én. Jobb lesz, ha nem is kérdezek semmit." Hol a hiba?

5. Feladat. Öt házaspárt leültetünk egy asztal köré véletlenszerűen. Mi a valószínűsége, hogy legalább egy pár egymás mellé kerül? És hogy legalább k , ahol k legfeljebb 5? Mi a valószínűsége, hogy senki nem kerül a párja mellé?

6. Feladat. András és Béla a következő játékot játsszák: mindketten dobnak egy dobókockával, az nyer, aki nagyobbat dob, ha egyformák a számok, akkor Béla nyer. András kockája cinkelt: $\frac{1}{3}$ valószínűséggel ad 6-ost, a többi valószínűség egyforma. Mekkora a valószínűsége, hogy András nyeri a játékot?

7. Feladat (Bertrand-paradoxon). Három dobozunk van, mindkettőben egy fehér és egy fekete golyó. Véletlenszerűen választunk és csukott szemmel húzunk egy golyót. Nyilván $\frac{1}{2}$ valószínűséggel lesz fekete, a másik golyó is hasonlóképp. Tehát annak a valószínűsége, hogy a doboz különböző golyókat tartalmaz, $\frac{1}{2}$.

8. Feladat. Hányféleképp oszthatunk be 20 futót 5 db négyfős váltóba? Hányféleképp oszthatunk szét 10 cukorkát 6 gyerek közt? Mi a helyzet, ha mindenkinek kapnia kell legalább 1-et?

9. Feladat. 11 nőt és 8 férfit véletlenszerűen leültetünk egy kör alakú asztal köré. Mennyi a valószínűsége, hogy nem lesz két szomszédos férfi?

10. Feladat. Egy régi barátunkról tudjuk, hogy két gyereke van, de nem tudjuk, hogy milyen neműek. Egy találkozásnál meglátunk nála egy Barbie-babát, és elmondja, hogy a lányának viszi. Mekkora a valószínűsége, hogy a másik gyereke fiú?

Valószínűségszámítás feladatsor 6. hét

1. Feladat. Három vadászpilóta, A , B és C tűzharcba kerül, betűrendben lőnek, akit eltalálnak, az kiesik. A és C rendre α és γ valószínűséggel találják, B mindig talál, aki utoljára marad, az győz. Tudjuk, hogy

$$\gamma > \alpha > 1 - \frac{\gamma}{1 - \gamma},$$

és a résztvevők ismerik egymás találati pontosságát. Mutassuk meg, hogy A -nak megéri elsőre mellélőnie. (Segítség: Mi a pilóták helyében vajon melyik ellenfélre céloznánk?)

2. Feladat. Egy urnában p db piros és k db kék golyó van. Véletlenszerűen húzunk, majd a húzott golyót visszatesszük d db ugyanolyan színű másikkal együtt, ezt ismételjük vég nélkül. Mi a valószínűsége, hogy a második golyó kék? Mi a valószínűsége, hogy az első golyó kék, ha a második kék volt? Mutassuk meg, hogy $P(K_n) = P(K_1)$ minden n -re és $P(K_n|K_m) = P(K_m|K_n)$ bármely m, n -re.

3. Feladat. Egy fiú és egy lány megbeszéli, hogy egy forgalmas útkereszteződésnél találkoznak, de azt nem, hogy melyik sarkon. $0,25$ valószínűséggel érkeznek mindegyik sarokra, ha a másik nincs ott, $2,5$ percet várnak, majd $0,5-0,5$ valószínűséggel átmennek egy szomszédos sarokra fél perc alatt, egymástól függetlenül. Mennyi a valószínűsége, hogy az első $3n$ percen belül találkoznak (akár a zebrán is)?

4. Feladat. A , B és C a börtönből egyszerre folyamodnak feltételes szabadlábra helyezésért. Később megtudják, hogy kettejüket engedték ki, de nem tudják, hogy kiket. A megpróbál valami információt szerezni a döntésről – de a börtönőr úgysem mondaná meg, hogy őt kiengedték-e. Ezért úgy dönt, hogy azt kérdezi meg, ki a másik rab, akit vele együtt szabadlábra helyeznek (ha mindkettőt, akkor csak az egyiket kell megmondania az őrnök). Ezután viszont így okoskodik: "Ha nem kérdezek semmit, akkor $\frac{2}{3}$ esélyem van. De ha megkérdezem az őrt, akkor ez $\frac{1}{2}$ -re csökken, hiszen ha pl. B -t engedik ki, akkor vagy C megy vele, vagy én. Jobb lesz, ha nem is kérdezek semmit." Hol a hiba?

5. Feladat. Öt házaspárt leültetünk egy asztal köré véletlenszerűen. Mi a valószínűsége, hogy legalább egy pár egymás mellé kerül? És hogy legalább k , ahol k legfeljebb 5? Mi a valószínűsége, hogy senki nem kerül a párja mellé?

6. Feladat. András és Béla a következő játékot játsszák: mindketten dobnak egy dobókockával, az nyer, aki nagyobbat dob, ha egyformák a számok, akkor Béla nyer. András kockája cinkelt: $\frac{1}{3}$ valószínűséggel ad 6-ost, a többi valószínűség egyforma. Mekkora a valószínűsége, hogy András nyeri a játékot?

7. Feladat (Bertrand-paradoxon). Három dobozunk van, mindkettőben egy fehér és egy fekete golyó. Véletlenszerűen választunk és csukott szemmel húzunk egy golyót. Nyilván $\frac{1}{2}$ valószínűséggel lesz fekete, a másik golyó is hasonlóképp. Tehát annak a valószínűsége, hogy a doboz különböző golyókat tartalmaz, $\frac{1}{2}$.

8. Feladat. Hányféleképp oszthatunk be 20 futót 5 db négyfős váltóba? Hányféleképp oszthatunk szét 10 cukorkát 6 gyerek közt? Mi a helyzet, ha mindenkinek kapnia kell legalább 1-et?

9. Feladat. 11 nőt és 8 férfit véletlenszerűen leültetünk egy kör alakú asztal köré. Mennyi a valószínűsége, hogy nem lesz két szomszédos férfi?

10. Feladat. Egy régi barátunkról tudjuk, hogy két gyereke van, de nem tudjuk, hogy milyen neműek. Egy találkozásnál meglátunk nála egy Barbie-babát, és elmondja, hogy a lányának viszi. Mekkora a valószínűsége, hogy a másik gyereke fiú?

Valószínűségszámítás feladatsor 8. hét

1. Feladat. Jelöljük I_A -val az A halmaz indikátorfüggvényét:

$$I_A(x) := \begin{cases} 1, & \text{ha } x \in A \\ 0 & \text{ha } x \notin A \end{cases}$$

Mutassuk meg a következőket:

$$A = B \equiv I_A = I_B; \quad I_\Omega = 1, I_\emptyset = 0; \quad I_{A \cap B} = I_A I_B; \quad I_{A \cup B} = I_A + I_B - I_A I_B; \quad I_{\bar{A}} = 1 - I_A$$

2. Feladat. ξ egy diszkrét véletlen változó, amely pozitív egész értékeket vesz föl, és amelyről tudjuk, hogy

$$P(\xi = n) = \frac{c}{n^2}, \quad n = 1, 2, \dots$$

valamely c valós számra. Mennyi lehet a c értéke?

3. Feladat. Egy pénzérmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanaz az eredmény nem születik. Mennyi a valószínűsége, hogy éppen a hetedik dobásra, illetve a hetedik dobás előtt végzünk, illetve páros sok dobásra lesz szükség?

4. Feladat. A valószínűségszámítás-vizsgán mind az n hallgató p valószínűséggel megy át. Ha mindenki tetszőlegesen sokszor próbálkozhat, mi a valószínűsége, hogy egy hallgató k -adikra megy át? Mi a valószínűsége, hogy az oktatónak pontosan k vizsgát kell tartania?

5. Feladat. ξ és η véletlen változók Poisson-eloszlással, λ és μ paraméterekkel. Milyen az összeg eloszlása?

6. Feladat. Legyen ξ geometriai eloszlású véletlen változó p paraméterrel. Mennyi a $P(\xi > k + 1 | \xi > k)$ valószínűség? Vajon miért hívjuk ezt örökifjú tulajdonságnak?

7. Feladat. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejtezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

8. Feladat. A CSI:Chicago egyik részében egy gyilkosság felderítése közben bebizonyosodott, hogy a gyilkos rendelkezik egy igen ritka genetikai rendellenességgel, amely csak a népesség 10^{-7} részében van jelen. Chicago népessége jó közelítéssel 10^7 . Ha a rendőrök találnak valakit, aki ez alapján gyanúsított lehet, mennyi az esélye, hogy találnak még egy embert? Mikor mondhatják 95 % valószínűséggel, hogy több gyanúsítottat már nem fognak találni,

9. Feladat. Legyenek ξ és η független azonos eloszlású pozitív egész értékű véletlen változók, $P(\xi = n) = 2^{-n}$. Mekkora a következők valószínűsége? $\min(\xi, \eta) \leq x$, $\eta > \xi$, $\xi = \eta$, $\xi | \eta$?

10. Feladat. Ha egy nap szép volt az idő, akkor p_1 valószínűséggel másnap is szép lesz. Ha esett az eső, akkor másnap p_2 valószínűséggel lesz szép idő (csak ezt a két időjárást különböztetjük meg). Mutassuk meg, hogy az egymást követő napokon a szép idő u_n valószínűsége teljesíti az

$$u_n = (p_1 - p_2)u_{n-1} + p_2, \quad n \geq 2$$

összefüggést. Konvergens-e a sorozat, és ha igen, hová? Ha ma szép az idő, várhatóan hány nap telik el az első esős napig?

11. Feladat. Eloszlásfüggvények-e a következők?

$$- e^{-e^{-x+y}}$$

$$- e^{-e^{-x} - e^{-y}}$$

12. Feladat. Legyen ξ és η együttes eloszlásfüggvénye

$$f(x, y) = cx^{n_1-1}(y-x)^{n_2-1}e^{-y}, \quad 0 < x < y < \infty$$

Mennyi c értéke, és mik a marginális eloszlások?

Valószínűségszámítás feladatsor 8. hét

1. Feladat. Jelöljük I_A -val az A halmaz indikátorfüggvényét:

$$I_A(x) := \begin{cases} 1, & \text{ha } x \in A \\ 0 & \text{ha } x \notin A \end{cases}$$

Mutassuk meg a következőket:

$$A = B \equiv I_A = I_B; \quad I_\Omega = 1, I_\emptyset = 0; \quad I_{A \cap B} = I_A I_B; \quad I_{A \cup B} = I_A + I_B - I_A I_B; \quad I_{\bar{A}} = 1 - I_A$$

2. Feladat. ξ egy diszkrét véletlen változó, amely pozitív egész értékeket vesz föl, és amelyről tudjuk, hogy

$$P(\xi = n) = \frac{c}{n^2}, \quad n = 1, 2, \dots$$

valamely c valós számra. Mennyi lehet a c értéke?

3. Feladat. Egy pénzérmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanaz az eredmény nem születik. Mennyi a valószínűsége, hogy éppen a hetedik dobásra, illetve a hetedik dobás előtt végzünk, illetve páros sok dobásra lesz szükség?

4. Feladat. A valószínűségszámítás-vizsgán mind az n hallgató p valószínűséggel megy át. Ha mindenki tetszőlegesen sokszor próbálkozhat, mi a valószínűsége, hogy egy hallgató k -adikra megy át? Mi a valószínűsége, hogy az oktatónak pontosan k vizsgát kell tartania?

5. Feladat. ξ és η véletlen változók Poisson-eloszlással, λ és μ paraméterekkel. Milyen az összeg eloszlása?

6. Feladat. Legyen ξ geometriai eloszlású véletlen változó p paraméterrel. Mennyi a $P(\xi > k + 1 | \xi > k)$ valószínűség? Vajon miért hívjuk ezt örökifjú tulajdonságnak?

7. Feladat. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejtezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

8. Feladat. A CSI:Chicago egyik részében egy gyilkosság felderítése közben bebizonyosodott, hogy a gyilkos rendelkezik egy igen ritka genetikai rendellenességgel, amely csak a népesség 10^{-7} részében van jelen. Chicago népessége jó közelítéssel 10^7 . Ha a rendőrök találnak valakit, aki ez alapján gyanúsított lehet, mennyi az esélye, hogy találnak még egy embert? Mikor mondhatják 95 % valószínűséggel, hogy több gyanúsítottat már nem fognak találni,

9. Feladat. Legyenek ξ és η független azonos eloszlású pozitív egész értékű véletlen változók, $P(\xi = n) = 2^{-n}$. Mekkora a következők valószínűsége? $\min(\xi, \eta) \leq x$, $\eta > \xi$, $\xi = \eta$, $\xi | \eta$?

10. Feladat. Ha egy nap szép volt az idő, akkor p_1 valószínűséggel másnap is szép lesz. Ha esett az eső, akkor másnap p_2 valószínűséggel lesz szép idő (csak ezt a két időjárást különböztetjük meg). Mutassuk meg, hogy az egymást követő napokon a szép idő u_n valószínűsége teljesíti az

$$u_n = (p_1 - p_2)u_{n-1} + p_2, \quad n \geq 2$$

összefüggést. Konvergens-e a sorozat, és ha igen, hová? Ha ma szép az idő, várhatóan hány nap telik el az első esős napig?

11. Feladat. Eloszlásfüggvények-e a következők?

$$- e^{-e^{-x+y}}$$

$$- e^{-e^{-x} - e^{-y}}$$

12. Feladat. Legyen ξ és η együttes eloszlásfüggvénye

$$f(x, y) = cx^{n_1-1}(y-x)^{n_2-1}e^{-y}, \quad 0 < x < y < \infty$$

Mennyi c értéke, és mik a marginális eloszlások?

Valószínűségszámítás feladatsor 8. hét

Feladat 1. ξ és η véletlen változók Poisson-eloszlással, λ és μ paraméterekkel. Milyen az összeg eloszlása?

Feladat 2. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejtezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

Feladat 3. Egy bank 20000 db ötezerest adott ki az ügyfeleinek, de utólag kiderült, hogy ezek közül 150 hamis volt. 100 bankjegyet visszakapnak. Milyen eloszlást követ ezek között a hamis bankjegyek száma, ξ ? Binomiális? Esetleg Poisson? Mennyi $P(\xi \geq 2)$? Mennyire nehéz kiszámolni?

Feladat 4. A CSI:Chicago egyik részében egy gyilkosság felderítése közben bebizonyosodott, hogy a gyilkos rendelkezik egy igen ritka genetikai rendellenességgel, amely csak a népesség 10^{-7} részében van jelen. Chicago népessége jó közelítéssel 10^7 . Ha a rendőrök találnak valakit, aki ez alapján gyanúsított lehet, mennyi az esélye, hogy találnak még egy embert? Mikor mondhatják nagy valószínűséggel, hogy nincs több gyanúsított?

Feladat 5. Legyenek ξ és η független véletlen változók, amelyek $\frac{1}{2}$ valószínűséggel vesznek föl 1 és -1 értéket. Legyen $\zeta = \xi\eta$. Mutassuk meg, hogy a három változó páronként független. Függetlenek-e teljesen?

Feladat 6. Legyen ξ és η együttes sűrűségfüggvénye

$$f(x, y) = cx^{n_1-1}(y-x)^{n_2-1}e^{-y}, \quad 0 < x < y < \infty$$

Mennyi c értéke, és mik a marginális eloszlások?

Feladat 7. Legyen ξ abszolút folytonos véletlen változó F eloszlásfüggvénnyel. Mutassuk meg, hogy $F(\xi)$ egyenletes eloszlású a $[0; 1]$ intervallumon, $-\log F(\xi)$ pedig exponenciális eloszlású.

Feladat 8. Ha ξ abszolút folytonos F és f eloszlás- illetve sűrűségfüggvénnyel, mutassuk meg, hogy

$$\lim_{h \downarrow 0} P(\xi < x + h | \xi \geq x) = \frac{f(x)}{1 - F(x)}$$

Feladat 9. Legyen ξ egyenletes eloszlású $(0, 1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{\xi}$ és $\frac{\xi}{1+\xi}$ eloszlásfüggvényét!

Feladat 10. Mi a feltétele annak, hogy ξ és $\frac{1}{\xi}$ azonos eloszlásúak legyenek?

Feladat 11. Legyen ξ exponenciális eloszlású változó λ paraméterrel. Mennyi $\sin \xi$ várható értéke?

Feladat 12. Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen ξ a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(\xi)$?

Feladat 13. Egy szabályos érmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanazt nem kapjuk. Mennyi a dobások számának várható értéke?

Feladat 14. Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?

Valószínűségszámítás feladatsor 8. hét

Feladat 1. ξ és η véletlen változók Poisson-eloszlással, λ és μ paraméterekkel. Milyen az összeg eloszlása?

Feladat 2. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

Feladat 3. Egy bank 20000 db ötezerest adott ki az ügyfeleinek, de utólag kiderült, hogy ezek közül 150 hamis volt. 100 bankjegyet visszakapnak. Milyen eloszlást követ ezek között a hamis bankjegyek száma, ξ ? Binomiális? Esetleg Poisson? Mennyi $P(\xi \geq 2)$? Mennyire nehéz kiszámolni?

Feladat 4. A CSI:Chicago egyik részében egy gyilkosság felderítése közben bebizonyosodott, hogy a gyilkos rendelkezik egy igen ritka genetikai rendellenességgel, amely csak a népesség 10^{-7} részében van jelen. Chicago népessége jó közelítéssel 10^7 . Ha a rendőrök találnak valakit, aki ez alapján gyanúsított lehet, mennyi az esélye, hogy találnak még egy embert? Mikor mondhatják nagy valószínűséggel, hogy nincs több gyanúsított?

Feladat 5. Legyenek ξ és η független véletlen változók, amelyek $\frac{1}{2}$ valószínűséggel vesznek föl 1 és -1 értéket. Legyen $\zeta = \xi\eta$. Mutassuk meg, hogy a három változó páronként független. Függetlenek-e teljesen?

Feladat 6. Legyen ξ és η együttes sűrűségfüggvénye

$$f(x, y) = cx^{n_1-1}(y-x)^{n_2-1}e^{-y}, \quad 0 < x < y < \infty$$

Mennyi c értéke, és mik a marginális eloszlások?

Feladat 7. Legyen ξ abszolút folytonos véletlen változó F eloszlásfüggvénnyel. Mutassuk meg, hogy $F(\xi)$ egyenletes eloszlású a $[0; 1]$ intervallumon, $-\log F(\xi)$ pedig exponenciális eloszlású.

Feladat 8. Ha ξ abszolút folytonos F és f eloszlás- illetve sűrűségfüggvénnyel, mutassuk meg, hogy

$$\lim_{h \downarrow 0} P(\xi < x + h | \xi \geq x) = \frac{f(x)}{1 - F(x)}$$

Feladat 9. Legyen ξ egyenletes eloszlású $(0, 1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{\xi}$ és $\frac{\xi}{1+\xi}$ eloszlásfüggvényét!

Feladat 10. Mi a feltétele annak, hogy ξ és $\frac{1}{\xi}$ azonos eloszlásúak legyenek?

Feladat 11. Legyen ξ exponenciális eloszlású változó λ paraméterrel. Mennyi $\sin \xi$ várható értéke?

Feladat 12. Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen ξ a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(\xi)$?

Feladat 13. Egy szabályos érmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanazt nem kapjuk. Mennyi a dobások számának várható értéke?

Feladat 14. Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?

Valószínűségszámítás feladatsor 10. hét

1. Feladat. Egy pénzérmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanaz az eredmény nem születik. Mennyi a valószínűsége, hogy éppen a hetedik dobásra, illetve a hetedik dobás előtt végzünk, illetve páros sok dobásra lesz szükség?

2. Feladat. A valószínűségszámítás-vizsgán mind az n hallgató p valószínűséggel megy át. Ha mindenki tetszőlegesen sokszor próbálkozhat, mi a valószínűsége, hogy egy hallgató k -adikra megy át? Mi a valószínűsége, hogy az oktatónak pontosan k vizsgát kell tartania?

3. Feladat. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejtezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

4. Feladat. Legyenek X és Y független véletlen változók, amelyek $\frac{1}{2}$ valószínűséggel vesznek föl 1 és -1 értéket. Legyen $Z = XY$. Mutassuk meg, hogy a három változó páronként független. Függetlenek-e teljesen?

5. Feladat. Ha X abszolút folytonos F és f eloszlás- illetve sűrűségfüggvénnyel, mutassuk meg, hogy

$$\lim_{h \downarrow 0} P(X < x+h | X \geq x) = \frac{f(x)}{1-F(x)}$$

6. Feladat. Legyen X egyenletes eloszlású $(0,1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{X}$ és $\frac{X}{1+X}$ eloszlásfüggvényét!

7. Feladat. Mi a feltétele annak, hogy X és $\frac{1}{X}$ azonos eloszlásúak legyenek?

8. Feladat. X és Y független exponenciális eloszlású változók λ és μ paraméterrel. Határozzuk meg a minimum eloszlását! Melyik tulajdonságot használtuk ki a megoldásban? Ennek alapján melyik diszkrét eloszlásra lehet igaz hasonló állítás?

9. Feladat. Legyen X exponenciális eloszlású változó λ paraméterrel. Mennyi $\sin X$ várható értéke?

10. Feladat. Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?

11. Feladat. Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?

12. Feladat. A skót bakák mellkasának körmérete normális eloszlást követ, $\mu = 88$ és $\sigma^2 = 10$ paraméterekkel. Mekkora hányaduk fér bele a 84-es zubbonyba?

13. Feladat. A házimacskák testsúlya jó közelítéssel normális eloszlású. A macskák 10%-a könnyebb, mint 1,5 kg és 20%-uk nehezebb, mint 7 kg. Mennyi a 6 kg-nál nehezebb macskák aránya?

14. Feladat. Egy villanykörte élettartama években mérve exponenciális eloszlást követ, a paraméter $\frac{1}{2}$. Mennyi a valószínűsége, hogy egy új villanykörte legalább 1 évig világítani fog?

Valószínűségszámítás feladatsor 8. hét

1. Feladat. Egy pénzérmét addig dobálunk, amíg egymás után kétszer ugyanaz az eredmény nem születik. Mennyi a valószínűsége, hogy éppen a hetedik dobásra, illetve a hetedik dobás előtt végzünk, illetve páros sok dobásra lesz szükség?

2. Feladat. A valószínűségszámítás-vizsgán mind az n hallgató p valószínűséggel megy át. Ha mindenki tetszőlegesen sokszor próbálkozhat, mi a valószínűsége, hogy egy hallgató k -adikra megy át? Mi a valószínűsége, hogy az oktatónak pontosan k vizsgát kell tartania?

3. Feladat. Egy gabonakutató intézetben vetőmagmintát vizsgálnak. A fertőzött magok száma Poisson-eloszlást követ λ paraméterrel. Egy technikus vizsgálja a magokat, a fertőzött magokat egymástól függetlenül p valószínűséggel megtalálja és kiselejtezi. Mennyi lesz az átvizsgált mintában a magok eloszlása?

4. Feladat. Legyenek X és Y független véletlen változók, amelyek $\frac{1}{2}$ valószínűséggel vesznek föl 1 és -1 értéket. Legyen $Z = XY$. Mutassuk meg, hogy a három változó páronként független. Függetlenek-e teljesen?

5. Feladat. Ha X abszolút folytonos F és f eloszlás- illetve sűrűségfüggvénnyel, mutassuk meg, hogy

$$\lim_{h \downarrow 0} P(X < x+h | X \geq x) = \frac{f(x)}{1-F(x)}$$

6. Feladat. Legyen X egyenletes eloszlású $(0,1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{X}$ és $\frac{X}{1+X}$ eloszlásfüggvényét!

7. Feladat. Mi a feltétele annak, hogy X és $\frac{1}{X}$ azonos eloszlásúak legyenek?

8. Feladat. X és Y független exponenciális eloszlású változók λ és μ paraméterrel. Határozzuk meg a minimum eloszlását! Melyik tulajdonságot használtuk ki a megoldásban? Ennek alapján melyik diszkrét eloszlásra lehet igaz hasonló állítás?

9. Feladat. Legyen X exponenciális eloszlású változó λ paraméterrel. Mennyi $\sin X$ várható értéke?

10. Feladat. Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?

11. Feladat. Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?

12. Feladat. A skót bakák mellkasának körmérete normális eloszlást követ, $\mu = 88$ és $\sigma^2 = 10$ paraméterekkel. Mekkora hányaduk fér bele a 84-es zubbonyba?

13. Feladat. A házimacskák testsúlya jó közelítéssel normális eloszlású. A macskák 10%-a könnyebb, mint 1,5 kg és 20%-uk nehezebb, mint 7 kg. Mennyi a 6 kg-nál nehezebb macskák aránya?

14. Feladat. Egy villanykörte élettartama években mérve exponenciális eloszlást követ, a paraméter $\frac{1}{2}$. Mennyi a valószínűsége, hogy egy új villanykörte legalább 1 évig világítani fog?

Valószínűségszámítás feladatsor 11. hét

- Feladat.** Legyen X egyenletes eloszlású $(0,1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{X}$ és $\frac{X}{1+X}$ eloszlásfüggvényét!
- Feladat.** X és Y független exponenciális eloszlású változók λ és μ paraméterrel. Határozzuk meg a minimum eloszlását! Melyik tulajdonságot használtuk ki a megoldásban? Ennek alapján melyik diszkrét eloszlásra lehet igaz hasonló állítás?
- Feladat.** Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?
- Feladat.** Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?
- Feladat.** A skót bakák mellkasának körmérete normális eloszlást követ, $\mu = 88$ és $\sigma^2 = 10$ paraméterekkel. Mekkora hányaduk fér bele a 84-es zubbonyba?
- Feladat.** A házimacskák testsúlya jó közelítéssel normális eloszlású. A macskák 10%-a könnyebb, mint 1,5 kg és 20%-uk nehezebb, mint 7 kg. Mennyi a 6 kg-nál nehezebb macskák aránya?
- Feladat.** Egy villanykörte élettartama években mérve exponenciális eloszlást követ, a paraméter $\frac{1}{2}$. Mennyi a valószínűsége, hogy egy új villanykörte legalább 1 évig világítani fog?
- Feladat.** Legyen X nemnegatív egész értékű véletlen változó véges várható értékkel. Mutassuk meg, hogy

$$E(X) = \sum_{i=1}^{\infty} P(X \geq i).$$

- Feladat.** Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?
- Feladat.** Tekintsük azt a vektorváltozót, amely egyforma valószínűséggel veszi fel a $(0,1)$, $(0,-1)$, $(1,0)$, $(-1,0)$ értékeket. Mennyi a koordináták korrelációja? Függetlenek-e a koordináták?
- Feladat.** Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha
  - $X \sim \text{Binom}(n, p)$
  - $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
  - X geometriai eloszlású

- Feladat.** Egy szabályos kockával négyszer dobunk. Jelölje X_1 a dobott egyesek, X_2 a dobott kettesek számát. Határozzuk meg az együttes eloszlást és a peremeloszlásokat! Független-e a két változó?
- Feladat.** A focipálya a $[-3;3]$ szakasz. A labda indulási helye a $+1$. A játékosok felváltva lőnek, pontosabban feldobnak egy kockát. Ha párost dobna, akkor a labda jobbra, ha páratlant, akkor balra gurul egy egységyit. Egyik kapu a $+3$, az ide guruló labda k -szoros gólnak számít. k -ra titkos ajánlatot tesznek, akié nagyobb, az ekkora k érték mellett védi a -3 kaput. Milyen k mellett lesz a kétféle gól egyforma valószínűségű?

Valószínűségszámítás feladatsor 11. hét

- Feladat.** Legyen X egyenletes eloszlású $(0,1)$ -en. Határozzuk meg $\frac{1}{X}$ és $\frac{X}{1+X}$ eloszlásfüggvényét!
- Feladat.** X és Y független exponenciális eloszlású változók λ és μ paraméterrel. Határozzuk meg a minimum eloszlását! Melyik tulajdonságot használtuk ki a megoldásban? Ennek alapján melyik diszkrét eloszlásra lehet igaz hasonló állítás?
- Feladat.** Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?
- Feladat.** Egy augusztusi éjszakán a hullócsillagok száma Poisson-eloszlást követ. Annak a valószínűsége, hogy egy hullócsillagot sem látunk, $0,1$. Mennyi az egész éjjel látott hullócsillagok várható száma?
- Feladat.** A skót bakák mellkasának körmérete normális eloszlást követ, $\mu = 88$ és $\sigma^2 = 10$ paraméterekkel. Mekkora hányaduk fér bele a 84-es zubbonyba?
- Feladat.** A házimacskák testsúlya jó közelítéssel normális eloszlású. A macskák 10%-a könnyebb, mint 1,5 kg és 20%-uk nehezebb, mint 7 kg. Mennyi a 6 kg-nál nehezebb macskák aránya?
- Feladat.** Egy villanykörte élettartama években mérve exponenciális eloszlást követ, a paraméter $\frac{1}{2}$. Mennyi a valószínűsége, hogy egy új villanykörte legalább 1 évig világítani fog?
- Feladat.** Legyen X nemnegatív egész értékű véletlen változó véges várható értékkel. Mutassuk meg, hogy

$$E(X) = \sum_{i=1}^{\infty} P(X \geq i).$$

- Feladat.** Van egy urnánk, benne egy fehér és egy piros golyó. Visszatevéssel húzunk, minden húzás után még egy fehér golyót teszünk be. Legyen X a szükséges húzások száma, míg fehéret nem húzunk. Mennyi $E(X)$?
- Feladat.** Tekintsük azt a vektorváltozót, amely egyforma valószínűséggel veszi fel a $(0,1)$, $(0,-1)$, $(1,0)$, $(-1,0)$ értékeket. Mennyi a koordináták korrelációja? Függetlenek-e a koordináták?
- Feladat.** Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha
  - $X \sim \text{Binom}(n, p)$
  - $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
  - X geometriai eloszlású

- Feladat.** Egy szabályos kockával négyszer dobunk. Jelölje X_1 a dobott egyesek, X_2 a dobott kettesek számát. Határozzuk meg az együttes eloszlást és a peremeloszlásokat! Független-e a két változó?
- Feladat.** A focipálya a $[-3;3]$ szakasz. A labda indulási helye a $+1$. A játékosok felváltva lőnek, pontosabban feldobnak egy kockát. Ha párost dobna, akkor a labda jobbra, ha páratlant, akkor balra gurul egy egységyit. Egyik kapu a $+3$, az ide guruló labda k -szoros gólnak számít. k -ra titkos ajánlatot tesznek, akié nagyobb, az ekkora k érték mellett védi a -3 kaput. Milyen k mellett lesz a kétféle gól egyforma valószínűségű?

Valószínűségszámítás feladatsor 12. hét

1. Feladat. Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha

- $X \sim \text{Binom}(n, p)$
- $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
- X geometriai eloszlású

2. Feladat. A focipálya a $[-3;3]$ szakasz. A labda indulási helye a $+1$. A játékosok felváltva lőnek, pontosabban feldobnak egy kockát. Ha párost dobunk, akkor a labda jobbra, ha páratlant, akkor balra gurul egy egységnyit. Egyik kapu a $+3$, az ide guruló labda k -szoros gólnak számít. k -ra titkos ajánlatot tesznek, akié nagyobb, az ekkora k érték mellett védi a -3 kaput. Milyen k mellett lesz a kétféle gól egyforma valószínűsége?

3. Feladat. Egy dohányos minden nap 10 vagy 11 cigarettát szív el, rendre p és $1-p$ valószínűséggel, egymástól függetlenül. Mennyi a 30 nap alatt elszívott cigarettái számának várható értéke és szórása?

4. Feladat. A craps nevű játékban két kockával dobunk. 2,3,12 esetén azonnal veszítünk; 7 vagy 11 esetén azonnal nyerünk. Bármely más dobás esetén megjegyezzük az elsőnek dobott számot. Ha ez hamarabb ismétlődik meg, mint ahogy elsőre 7-est dobunk, akkor nyerünk, ellenkező esetben veszünk. Mennyi a nyereség valószínűsége? Mennyi a dobások számának várható értéke?

5. Feladat. Legyen θ egyenletes eloszlású $(0, \alpha)$ -n. Számoljuk ki $\text{Cov}(\sin \theta, \cos \theta)$ -t. Független-e a két változó?

6. Feladat. Egy gyümölcsösben minden gyümölcsben véletlen számú féreg van, ezek száma Poisson-eloszlást követ 2 paraméterrel. A gyümölcsösben permetezést végeznek, amely minden egyes férget $p=0,75$ valószínűséggel öl meg, egymástól függetlenül. Ezután veszünk 10 darabot a gyümölcsökből.

- Mennyi a valószínűsége, hogy egyetlen férget sem találunk?
- Mennyi a valószínűsége, hogy összesen pontosan k férget találunk?
- Mennyi a talált férgek várható értéke, szórása?
- Mennyi az egészséges gyümölcsök várható értéke, szórása?

7. Feladat. Legyen X és Y együttes sűrűségfüggvénye $c \sin(x+y)$, ha $x, y \in (0, \frac{\pi}{2})$. Állapítsuk meg a kovarianciát és a korrelációt.

8. Feladat. Legyen X egy λ paraméterű exponenciális eloszlású véletlen változó, N pedig egy tőle független p paraméterű geometriai eloszlású változó. Adjuk meg NX eloszlását.

9. Feladat. Legyenek X, Y, Z független geometriai eloszlású véletlen változók p paraméterrel. Adjuk meg a következő valószínűségeket: $P(X = Y), P(X \geq 2Y), P(X + Y \geq Z)$. Legyen $U = \min(X, Y)$ és $V = X - Y$. Mutassuk meg, hogy U és V függetlenek.

10. Feladat. Legyen $X \sim \text{Exp}(\lambda)$. Határozzuk meg $2X+3, X^3$ és $\sqrt{X}$ sűrűségfüggvényét.

11. Feladat. Adjuk meg a binomiális, a Poisson- és a geometriai eloszlás generátorfüggvényét.

12. Feladat. Egy halastóban N hal van. Kihalásunk közülük M -et, megjelöljük őket, és visszatesszük. Mikor elkeveredtek a populációban, kifogunk n halat, legyen ezekből a megjelöltek száma X . A teljes populáció becslésére az $Mn/(X+1)$ becslést használjuk. Mennyi lesz ennek a várható értéke, szórása? Miért kell $X+1$ -gyel osztani?

Valószínűségszámítás feladatsor 12. hét

1. Feladat. Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha

- $X \sim \text{Binom}(n, p)$
- $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
- X geometriai eloszlású

2. Feladat. A focipálya a $[-3;3]$ szakasz. A labda indulási helye a $+1$. A játékosok felváltva lőnek, pontosabban feldobnak egy kockát. Ha párost dobunk, akkor a labda jobbra, ha páratlant, akkor balra gurul egy egységnyit. Egyik kapu a $+3$, az ide guruló labda k -szoros gólnak számít. k -ra titkos ajánlatot tesznek, akié nagyobb, az ekkora k érték mellett védi a -3 kaput. Milyen k mellett lesz a kétféle gól egyforma valószínűsége?

3. Feladat. Egy dohányos minden nap 10 vagy 11 cigarettát szív el, rendre p és $1-p$ valószínűséggel, egymástól függetlenül. Mennyi a 30 nap alatt elszívott cigarettái számának várható értéke és szórása?

4. Feladat. A craps nevű játékban két kockával dobunk. 2,3,12 esetén azonnal veszítünk; 7 vagy 11 esetén azonnal nyerünk. Bármely más dobás esetén megjegyezzük az elsőnek dobott számot. Ha ez hamarabb ismétlődik meg, mint ahogy elsőre 7-est dobunk, akkor nyerünk, ellenkező esetben veszünk. Mennyi a nyereség valószínűsége? Mennyi a dobások számának várható értéke?

5. Feladat. Legyen θ egyenletes eloszlású $(0, \alpha)$ -n. Számoljuk ki $\text{Cov}(\sin \theta, \cos \theta)$ -t. Független-e a két változó?

6. Feladat. Egy gyümölcsösben minden gyümölcsben véletlen számú féreg van, ezek száma Poisson-eloszlást követ 2 paraméterrel. A gyümölcsösben permetezést végeznek, amely minden egyes férget $p=0,75$ valószínűséggel öl meg, egymástól függetlenül. Ezután veszünk 10 darabot a gyümölcsökből.

- Mennyi a valószínűsége, hogy egyetlen férget sem találunk?
- Mennyi a valószínűsége, hogy összesen pontosan k férget találunk?
- Mennyi a talált férgek várható értéke, szórása?
- Mennyi az egészséges gyümölcsök várható értéke, szórása?

7. Feladat. Legyen X és Y együttes sűrűségfüggvénye $c \sin(x+y)$, ha $x, y \in (0, \frac{\pi}{2})$. Állapítsuk meg a kovarianciát és a korrelációt.

8. Feladat. Legyen X egy λ paraméterű exponenciális eloszlású véletlen változó, N pedig egy tőle független p paraméterű geometriai eloszlású változó. Adjuk meg NX eloszlását.

9. Feladat. Legyenek X, Y, Z független geometriai eloszlású véletlen változók p paraméterrel. Adjuk meg a következő valószínűségeket: $P(X = Y), P(X \geq 2Y), P(X + Y \geq Z)$. Legyen $U = \min(X, Y)$ és $V = X - Y$. Mutassuk meg, hogy U és V függetlenek.

10. Feladat. Legyen $X \sim \text{Exp}(\lambda)$. Határozzuk meg $2X+3, X^3$ és $\sqrt{X}$ sűrűségfüggvényét.

11. Feladat. Adjuk meg a binomiális, a Poisson- és a geometriai eloszlás generátorfüggvényét.

12. Feladat. Egy halastóban N hal van. Kihalásunk közülük M -et, megjelöljük őket, és visszatesszük. Mikor elkeveredtek a populációban, kifogunk n halat, legyen ezekből a megjelöltek száma X . A teljes populáció becslésére az $Mn/(X+1)$ becslést használjuk. Mennyi lesz ennek a várható értéke, szórása? Miért kell $X+1$ -gyel osztani?

Valószínűségszámítás feladatsor 13. hét

1. Feladat. Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha

- $X \sim \text{Binom}(n, p)$
- $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
- X geometriai eloszlású

2. Feladat. Legyen az (X, Y) véletlen vektor sűrűségfüggvénye $c(x+y)$ a $[0,1]^2$ egységkockán. Adjuk meg c értékét, a peremeloszlásokat, a kovarianciát és korrelációt.

3. Feladat (A kupongyűjtő probléma). Egy matricásalbumban 100 matricának van hely, a matricákat egyesével, lezárt tasakban lehet megvásárolni (értelemszerűen vásárláskor nem tudjuk, hogy mi van a tasakban). Ha feltesszük, hogy minden csomagban minden matrica egyforma valószínűséggel található meg, és S_r -rel jelöljük azt a matricamennyiséget, amelyet meg kell vennünk, hogy legyen r különböző matricánk, adjuk meg S_{100} várható értékét, szórását! (Segítség: milyen eloszlású lesz $S_{k+1} - S_k$?)

4. Feladat. Vérvizsgálatot végeznek n embernél. A vizsgálat mindenkinél egymástól függetlenül, egyforma p valószínűséggel pozitív. Takarékosági okokból k ember véréte összeöntik, és a kapott mintát vizsgálják: ha negatív, akkor mindenki negatív, ha pozitív, akkor egyenként megvizsgálják mindenkit.

- Adjuk meg a szükséges vizsgálatok X számának várható értékét (feltehetjük, hogy $k|N$)!
- Minimalizáljuk a fenti várható értéket k függvényében!
- Mutassuk meg, hogy az optimális k érték közel van $\frac{1}{\sqrt{p}}$ -hez!

5. Feladat. Egy bálban n házaspár van, a nők véletlenszerűen állnak párba a férfiakkal. Állapítsuk meg az egymással táncoló házaspárok számának várható értékét, szórását!

6. Feladat. Whisky-kólát szeretnénk keverni 5 cl whiskyből és 25 cl kólából. Mivel azonban nem vagyunk hivatásos koktélkeverők, kissé bizonytalanul töltjük az italokat: mindkét ital esetében mindkét irányba legfeljebb 10% eltéréssel, ezen belül pedig egyenletes eloszlás szerint. Mennyi a kész koktélban a whisky arányának várható értéke?

7. Feladat. Szabálytalan érmét dobálunk, ahol a fej valószínűsége p . Legyen X az első egyforma dobássorozat hossza (lehet 1 is!), Y pedig a másodiké. Határozzuk meg X és Y várható értékét!

8. Feladat. Egy kockát n -szer feldobunk. Mennyi az egyesek és hatosok számának kovarianciája, korrelációja?

9. Feladat. Egy szabályos érmét addig dobálunk, amíg kétszer egymás után ugyanazt nem dobjuk. Mennyi a szükséges dobások számának várható értéke?

10. Feladat. Legyen X egy λ paraméterű exponenciális eloszlású véletlen változó, N pedig egy tőle független p paraméterű geometriai eloszlású változó. Adjuk meg NX eloszlását.

11. Feladat. Legyenek X, Y, Z független geometriai eloszlású véletlen változók p paraméterrel. Adjuk meg a következő valószínűségeket: $P(X=Y)$, $P(X \geq 2Y)$, $P(X+Y \geq Z)$. Legyen $U = \min(X, Y)$ és $V = X - Y$. Mutassuk meg, hogy U és V függetlenek.

12. Feladat. Legyen $X \sim \text{Exp}(\lambda)$. Határozzuk meg $2X+3$, X^3 és $\sqrt{X}$ sűrűségfüggvényét.

Valószínűségszámítás feladatsor 13. hét

1. Feladat. Számítsuk ki $1/(X+1)$ várható értékét, ha

- $X \sim \text{Binom}(n, p)$
- $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$
- X geometriai eloszlású

2. Feladat. Legyen az (X, Y) véletlen vektor sűrűségfüggvénye $c(x+y)$ a $[0,1]^2$ egységkockán. Adjuk meg c értékét, a peremeloszlásokat, a kovarianciát és korrelációt.

3. Feladat (A kupongyűjtő probléma). Egy matricásalbumban 100 matricának van hely, a matricákat egyesével, lezárt tasakban lehet megvásárolni (értelemszerűen vásárláskor nem tudjuk, hogy mi van a tasakban). Ha feltesszük, hogy minden csomagban minden matrica egyforma valószínűséggel található meg, és S_r -rel jelöljük azt a matricamennyiséget, amelyet meg kell vennünk, hogy legyen r különböző matricánk, adjuk meg S_{100} várható értékét, szórását! (Segítség: milyen eloszlású lesz $S_{k+1} - S_k$?)

4. Feladat. Vérvizsgálatot végeznek n embernél. A vizsgálat mindenkinél egymástól függetlenül, egyforma p valószínűséggel pozitív. Takarékosági okokból k ember vérént összeöntik, és a kapott mintát vizsgálják: ha negatív, akkor mindenki negatív, ha pozitív, akkor egyenként megvizsgálják mindenkit.

- Adjuk meg a szükséges vizsgálatok X számának várható értékét (feltehetjük, hogy $k|N$)!
- Minimalizáljuk a fenti várható értéket k függvényében!
- Mutassuk meg, hogy az optimális k érték közel van $\frac{1}{\sqrt{p}}$ -hez!

5. Feladat. Egy bálban n házaspár van, a nők véletlenszerűen állnak párba a férfiakkal. Állapítsuk meg az egymással táncoló házaspárok számának várható értékét, szórását!

6. Feladat. Whisky-kólát szeretnénk keverni 5 cl whiskyből és 25 cl kólából. Mivel azonban nem vagyunk hivatásos koktélkeverők, kissé bizonytalanul töltjük az italokat: mindkét ital esetében mindkét irányba legfeljebb 10% eltéréssel, ezen belül pedig egyenletes eloszlás szerint. Mennyi a kész koktélban a whisky arányának várható értéke?

7. Feladat. Szabálytalan érmét dobálunk, ahol a fej valószínűsége p . Legyen X az első egyforma dobássorozat hossza (lehet 1 is!), Y pedig a másodiké. Határozzuk meg X és Y várható értékét!

8. Feladat. Egy kockát n -szer feldobunk. Mennyi az egyesek és hatosok számának kovarianciája, korrelációja?

9. Feladat. Egy szabályos érmét addig dobálunk, amíg kétszer egymás után ugyanazt nem dobjuk. Mennyi a szükséges dobások számának várható értéke?

10. Feladat. Legyen X egy λ paraméterű exponenciális eloszlású véletlen változó, N pedig egy tőle független p paraméterű geometriai eloszlású változó. Adjuk meg NX eloszlását.

11. Feladat. Legyenek X, Y, Z független geometriai eloszlású véletlen változók p paraméterrel. Adjuk meg a következő valószínűségeket: $P(X=Y)$, $P(X \geq 2Y)$, $P(X+Y \geq Z)$. Legyen $U = \min(X, Y)$ és $V = X - Y$. Mutassuk meg, hogy U és V függetlenek.

12. Feladat. Legyen $X \sim \text{Exp}(\lambda)$. Határozzuk meg $2X+3$, X^3 és $\sqrt{X}$ sűrűségfüggvényét.